

KİMYANIN TƏDRİSİ METODİKASINDA PRAKTİKİ İŞLƏRİN TƏŞKİLİ VƏ KEÇİRİLMƏSİ ÜSULLARI

Burak Asım, Nevzat Güncegörü

Təhsil Problemləri İnstitutunun doktoranları

Azərbaycan Respublikası təhsilin inkişafı məqsədilə mühüm strategiyalar aparır. Bu strategiyanın məqsədi belə izah olunur: “Ölkədə səriştəli təhsilverənlərə, ən yeni texnologiyalara əsaslanan infrasturuktura malik, keyfiyyət nəticələri və əhatəliyinə görə dünya ölkələri sırasında qabaqcıl mövqe tutan təhsil sistemini əmələ gətirməkdir”. Azərbaycan təhsil sistemi iqtisadi cəhətdən dayanıqlı və dünyanın aparıcı təhsil sistemlərinin standartlarına uyğun olmalıdır. Strategiyanın reallaşdırılmasının təhsilin məzmununun kadr hazırlığının, təhsili idarəetmə sisteminin və təhsil infrasturukturunun qabaqcıl beynəlxalq təcrübəyə və Azərbaycanın inkişaf konsepsiyasına uyğun yenidən qurulmasına imkan verərək, ölkədə biliklərə əsaslanan iqtisadiyyatın bərqərar olmasına, informasiya cəmiyyətinin təşəkkülünü və ölkənin davamlı inkişafını təmin edəcəkdir.

Təhsilin inkişafı üzrə dövlət strategiyasında strateji hədəflər

1-Bacarığa əsaslanan şəxsiyyətyönümlü təhsil məzmunu.

2-Təhsilənlərin fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə alan innovativ təlim üsulları.

3-Nəticələrə cavabdeh, şəffaf və səmərəli tənzimləmə mexanizmlərinə malik idarəetmə sistemi əmələ gətirmək.

Şəxsiyyətyönümlü təhsil proqramları

Şəxsiyyətyönümlü kurikulumlarda əsas həyati bacarıq və vərdislərə üstünlük verilir. Bu kurikulumlarda insanın gələcək həyat fəaliyyətində lazım olacaq praktik bacarıq və vərdislər əhatə edilir. Onun zehni işlərlə bağlı səriştələrinin formalaşması nəzərdə tutulur. Bu kurikulumlar integrativ məzmunu ilə seçilir. Bu kurikulumun tələbləri insanın formalaşması istiqamətində müəyyənləşdirilir.

Şəxsiyyətyönümlülük eyni zamanda şagirdin bilik və bacarıqlarının təhsilə yönəldilməsi baxımından əhəmiyyət kəsb edir. 12 illik ilk və orta məktəb dövrü təhsilənlərin uşaqlıq və yeniyetməlik dövrünə təsadüf edir. O özünün yaş dövrünün psixologiyasının təsiri ilə oxumaq, təhsil almaq, planlı proqramlı çalışmaq, bir sözlə "əziyyət çəkmək" kimi fəaliyyətlərə yox, ona daha asan olan oynamaq, dostları ilə söhbət etmək və s. kimi əməllərə yönələ bilər. Bu təhsilin qarşısında duran problemlərdəndir.

12 illik təhsil sistemində birneçə aktual problemləri aşağıdakı kimi göstərmək olar.

-Şagirdin öhdəlik və vəzifələrini bilməməsi.
-Fənnlərin məzmununun şagirdin yaş və idrak səviyyəsinin altında olması
-Təhsil alanın öz bilik və bacarıqlarını bilməməsi və gələcəkdəki ixtisas seçimini düzgün edə bilməməsi

-Şagirdlərə psixoloji və sosioloji dəstəyin yetərli olmaması
-Ali məktəb qəbulundakı fənnlərin 12 illik təhsil müddətində keçirilən fənnlərdən az olması nəticəsində şagirdin yalnız həmin fənnlərə yönəlməsi

-Şagirdin məktəbi, milli mənəvi dəyərləri aşılaraq, şəxsiyyətləri formalaşdıran, ölkəyə yararlı səriştəli və bacarıqlı kadr hazırlayan bir müəssisə kimi yox sadəcə ali məktəbə qəbul prosesində vasitəçi kimi görməsi

Şəxsiyyət yönümlü təhsilə töhfənin əsas cəhəti isə şəxsiyyətin tərbiyəsidir. Bu işdə şagirdin valideyin əvəzi məktəbdəki ən önəmli şəxs sinif rəhbəridir. Sinif rəhbəri şagirdin baş tərbiyəçisidir. Nəzərə alsaq ki, məktəb yalnız şagirdin beyninə elmi biliklərin və kəşflərin qısa icmalını yerləşdirən bir müəssisə yox, insan yetişdirən, insana şəxsiyyət qazandıran bir müəssisədir. O zaman şagirdə belə bir vəzifə verilmədiyi təqdirdə onun hansı hallara düşdüyünü təsəvvür etmək çox da çətin olmaz. Şagird idarə edilməsi lazım olan cansız bir obyekt deyil əksinə şüur, iradə, ağıl və qəlb sahibi bir varlıqdır. Onun formalaşdırılma prosesi yalnız o işi aparan tərbiyyəçinin yox həm də formalaşanın iradəsi əsasında gedir. Hər işin qarşısında duran problemlər kimi, müasir dövrdə şəxsiyyətin düzgün formalaşmasının qarşısında da duran məsələlər vardır. Bu məsələləri sıralasaq;

-Fərqli mədəniyyətlərə inteqrasiyaimkanlarının çoxalması,
-Təhsilalanların kitaba olan meyillərinin internet, telefon və s. yönəlməsi,
-İnformasiya əldə etmə yollarının asanlaşması, beləliklə şagirdin araşdırma, mənimsəmə zərurət və qabiliyyətinin azalması kimi olar.

Hər sahədə və sektorda, o sahənin xilaskarları və müdavimləri olduğu kimi elm, təhsil və tərbiyyə sahəsində də ona dayaq olacaq təhsil işçiləri və valideynlərdir. Onlar öz üzərilərinə düşən vəzifələri yerinə yetirəcək və bu işdəki problemlər aradan qaldırılacaqdır.

İstifadə edilmiş ədəbiyyat:

1. Məktəbdə Pedagoji Prosesin Təşkili Bakı 2013/Nazim Əkbərov/Prof. Rüşət Hüseyinzadə

2. Z.Veysova "Fəal/interaktiv təlim: müəllimlər üçün vəsait", 2007

3. M.M. Abbasov, A.H. Əliyev, M.S. Fərəcov, V.S. Əliyev. Ümumtəhsil məktəbləri üçün kimya fənni üzrə təhsil proqramı (kurikulumu). (VII-XI siniflər üçün). Kimya məktəbdə, 2-3(46-47)2014, səh.4-149.

Бурак Аслым, Невзат Гунджегору
Вклад в образование и развитие студентов

АННОТАЦИЯ

Существуют важные стратегии развития образования в Азербайджане. Целью данной стратегии объясняется следующим образом: "Компетентные работники образования, основанные на новейших технологиях в области инфраструктуры, с лидирующей позиции среди стран мира по результатам качества и способности формировать систему образования." Система образования в Азербайджане является экономически устойчивым и должны соответствовать стандартам ведущих систем образования в мире.

В основе личного учебного плана и навыков в основных жизненных навыков является предпочтительным. Эта деятельность будет необходима в будущей жизни учебного плана человека охватывает практические навыки и привычки. Его умственные навыки работы, как ожидается, будет сформирован. Его отличает содержанием интегративного учебного плана. Учебный план определяется в соответствии с требованиями человеческой формы.

-Увеличение Интеграционных объектов различных культур.

-Информация Содействие приобретению дорог, таким образом исследований студента, обучение и снижение пропускной способности может оказаться необходимым.

Во всех областях и секторах, а также выпускников, а также спаситель этой области науки, образования и воспитания будет поддерживать его в области образования специалистов и родителей. Они, скорее всего, возьмут на себя обязанности и проблемы настоящего дела будут устранены.

Burak Aslim, Nevzat Guncegoru
Contribution to education and development of students

ANNOTATION

There are important strategies for the development of education in Azerbaijan. The aim of this strategy is explained as follows: "The competent Educators, based on the latest technologies in infrastructure, with a leading position among the countries of the world for quality results and the capacity to form the education system." The education system in Azerbaijan is economically sustainable and must comply with the standards of the world's leading education systems.

In based on personal curriculum and skills in basic life skills is preferred. This activity will be needed in the future life of a person's curriculum covers practical skills and habits. His mental skills of the work is expected to be formed. It is distinguished by the content of integrative curriculum. The curriculum is determined in accordance with the requirements of the human form.

-Increasing the integration facilities of different cultures.

-Information Facilitating the acquisition of roads, thus the student's research, learning and capacity reduction may be necessary.

In all areas and sectors, and graduating students as well as the deliverer of that area of science, education and upbringing will support him in the field of education professionals and parents. They are likely to take upon themselves the duties and problems of the present case will be eliminated.

Açar sözlər: Strategiya, Məzmun, Kurikulum, Şəxsiyyətönlülük, Aktual

Ключевые слова: Содержание, Учебную Программу, Личности, Фактических

Key words: Strategy, Content, Curriculum, Personality, Actual